

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení diplomanta: **Jakub Gazárek**

Téma a rozsah práce: **Vývoj konkordátního práva od roku 1964 do současnosti**

99 stran (81 stran vlastního textu).

Datum odevzdání práce: 27. 5. 2014

Úlohou diplomanta bylo prozkoumat vývoj konkordátního práva od významného a všeobecně uznávaného historického přelomu v pochopení účelu konkordátních smluv uzavřených mezi Apoštolským stolcem a jednotlivými státy, i jejich obsahového zaměření, k němuž došlo v roce 1964, a to až do současnosti. Zadání neobsahuje omezení na určitou skupinu států či geografický prostor, takže úkolem diplomové práce bylo pojednat o vývoji konkordátního práva ve sledovaném období v měřítku světovém.

Uvedené téma je navýsost aktuální a nové a nebylo v české právní literatuře v celé své šíři dosud monograficky zpracováno. Na dosud jedinou diplomovou práci, kterou v roce 2000 na naší právní fakultě pod obdobným názvem *Změny a rozvoj konkordátních vztahů po Druhém vatikánském koncilu* obhájil Josef Fiřt, diplomant plodným způsobem navázal, přehodnotil její závěry a doplnil vlastním badáním.

Diplomantovo téma bylo značně náročné na předběžné teoretické znalosti, zejména v oblasti církevního (kanonického) práva, konfesního práva a právních dějin, a to v měřítku českém i světovém. Také řadu principů ústavního práva a mezinárodního práva veřejného musel diplomant zvládnout. Jako prameny užívá více než čtyřicet konkordátních smluv uvedených v seznamu použité literatury a pramenů na s. 88–90, a pět dokumentů Druhého vatikánského koncilu, které mají zásadní význam pro pochopení a výklad konkordátů uzavřených od roku 1964. Pokud jde o státní předpisy, výslovně zmiňuje českou Listinu základních práv a svobod a branný zákon. Diplomant použil metody srovnávací a metody zobecnění takto získaných údajů.

Diplomant cíle své práce splnil. Důkladně a pečlivě vyložil podstatu konkordátů a konkordátních smluv (konkordátů v užším i širším významu slova) v dějinném přehledu, jejich charakteristiku a odlišení v jednotlivých obdobích, a zejména pak jejich zásadní reformu ve sledované době 1964–2014, postupné nahrazování „starých“ konkordátů novými a uzavírání konkordátů zcela nových. K tomu samozřejmě musel zvládnout problematiku konkordátů od devatenáctého století, a to zejména těch, které byly uzavřeny mezi dvěma světovými válkami.

Diplomant při zpracování tématu postupoval samostatně a iniciativně. Využil v plné míře nabízené možnosti častých konzultací s vedoucím své diplomové práce a použil jeho doporučení tvůrčím způsobem.

Práce je strukturovaná logickým způsobem. V první kapitole se diplomant zabývá obecnou teorií konkordátů. Provádí jejich třídění, zabývá se postavením stran, vysvětluje mezinárodněprávní subjektivitu Apoštolského stolce. V další kapitole dokládá zásadní vliv Druhého vatikánského koncilu

na reformu konkordátního práva. V následujících kapitolách diplomant provádí podrobný rozbor konkordátů uzavřených v několika vybraných zemích a ilustruje tak a rozvádí své obecné téze.

Diplomant vychází nejen z výše zmíněných pramenů, ale cituje i bohatě použitou odbornou literaturu. Jde o několik desítek monografií a několik desítek článků a studií. Vyrovnaným způsobem užívá českou i zahraniční literaturu, tu pak v překladech do češtiny i v originálech, zejména v angličtině, polštině, slovenštině a němčině. Přímé citáty uvádí přiměřeně, podobně i parafráze svých literárních předloh, na které vždy odkazuje. Diplomová práce obsahuje 531 poznámek pod čarou.

Analýza předmětné právní problematiky je v diplomové práci provedena dostatečně hlubokým způsobem. Úprava práce je příkladná, text je členěn i graficky uspořádán vynikajícím způsobem, poznámky pod čarou jsou jednotné a přehledné. Jazyková a stylistická úroveň je dobrá, bez závad, výklad poutavý.

Pozoruhodný je výklad o německém konkordátním právu, zvláště s ohledem na jeho členění podle jednotlivých spolkových zemí, které uzavírají konkordáty samostatně každá za sebe a pro své území. Diplomant se neopomněl zabývat subsidiární účinností zemských konkordátů z doby výmarské republiky. Velmi zajímavý je výklad o polském konkordátu, zejména také o jeho historických souvislostech. Vynikající je rozbor podepsané, ale neratifikované smlouvy české a konkordátních smluv slovenských. Také diplomantův „výpad“ do vzdálenějších částí světa – popsáním konkordátních smluv Španělska a Kolumbie – je počinem chvályhodným. Při srovnání s výkladem týkajícím se států ve střední Evropě považují však diplomantův výklad systémů těchto posledních zemí za poněkud slabší, ba dokonce za odlišující se i celkovým slohem od zbývajících textů. Možným vysvětlením je méně pestrý výběr literatury a podlehnutí jednostrannosti jednotlivých (nemnohých) autorů použité literatury; možná hrála úlohu i jazyková bariéra. Tím více vyniká, jak skvěle si diplomant vedl při posuzování svých literárních předloh v ostatních kapitolách.

Jedinou drobnou připomínku mám k seznamu zkratk na s. 87: CIC/1983 není *Corpus Iuris Canonici* (ten byl ostatně platný jen do roku 1918), ale *Codex Iuris Canonici*.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 14. 6. 2014

Náměty na téma rozhovoru při obhajobě diplomové práce:

1. Vysvětlíte podpůrnou platnost pruského a bavorského zemského konkordátu v zemi Porýní – Falcko.
2. Podejte přehled platných konkordátních smluv v zemích středovýchodní Evropy.

Prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera
vedoucí diplomové práce